

INGEZONDEN.

EEN LOURDES-ACHTIG GEVAL.

Naar aanleiding van de beschrijving, die HOFFMAN van een genezing te Lourdes in dit *Tijdschrift* van 20 September gaf, zij het mij vergund enkele opmerkingen te maken voorafgegaan door de mededeeling van de volgende waarneming:

Een breuk van den bovenarm van een dertienjarigen jongen werd met een rekverband behandeld. Nadat het verband verwijderd was, bleek er een goede beenige genezing te zijn tot stand gekomen zonder dislokatie en zonder overmatige callusvorming. De arm kon echter actief niet bewogen worden; zoowel de spieren van de hand als van den onderarm waren verlamd. Het was een volkomen slappe verlamming, ook de sensibiliteit was gestoord. Men gaf zich veel moeite om de functie te herstellen; baden, massage, heilgymnastiek, mechanotherapie, electriciteit, faradisch en galvanisch, niets mocht baten en eindelijk werd de moed opgegeven. De eerstvolgende paar jaren bleef de toestand onveranderd. Toen werd de jongen door een tuinder te Beverwijk als hulp aangenomen om kleine karrewetjes te verrichten. Beladen met een vrij zwaren mand, waarvan hij het hengsel met de gezonde linker hand vasthield, liep hij door een aardbeiveld. Voor het eerst van zijn leven zag hij overal om zich heen de heerlijke vruchten, zij waren zóó voor het grijpen, wanneer hij zijn hand maar ter beschikking had. De mand neerzetten durfde hij niet, want dat zou zijn baas, die voor hem liep, dadelijk merken. Evenals bij zijn oer-stamvader werd de zucht naar de verboden vrucht onweerstaanbaar en overheerschte geheel zijn denkvermogen. Plotseling greep de verlamde hand een aardbei en bracht die naar zijn mond. Nauwelijks realiseerde de jongen wat gebeurd was, of hij kwam vol blijdschap ons mededeelen, dat hij weer alles met zijn arm kon doen, de functie was volkomen hersteld.

Wijden wij nu onze aandacht aan het ziektegeval, door HOFFMAN in het Bureau des Constatations te Lourdes bestudeerd. De gang van zaken te Lourdes is, dat de taak der geneesheeren beperkt is tot het wetenschappelijk klinisch onderzoek, daarna bepaalt de R.K. Geestelijkheid volgens het concilie van Trente, of er een mirakel heeft plaatsgevonden.

Oppervlakkig gezien was het ziektegeval te Lourdes zeer eenvoudig. Bij het dienstmaatsje, dat niet zoo heel jong meer was, bestond sinds eenige maanden een phlegmoneuse ontsteking van den handrug, waarbij de strekpezen aangedaan waren; dientengevolge kregen de buigers de opperheerschappij en sloten deze de hand met een kracht, dat de nagels diepe groeven in de huid maakten.

Als chirurg krijgt men uit den aard der zaak een vrij ruime ervaring van ontstekingsprocessen van de hand: Nimmer, noch bij lichte noch bij zware ontstekingen, nam ik een dusdanige contractuur waar; de vingers waren altijd licht gebogen en namen een stand in, zooals geschiedt, wanneer men een luciferdoosje vasthoudt om er een lucifer op af te strijken. Verder buigen veroorzaakt heftige pijn. Het zwaarste geval, dat ik van dien aard waarnam, betrof een arts, bij wien de huid en de fascie van den handrug geheel nekrotisch werden en de strekpezen in flarden afgestooten werden. De antagonist hadden hier dus vrij spel; er was echter geen sprake van een buigcontractuur, waarbij de nagels de handpalm naderden. Het komt dus wel zeer zelden bij phlegmones van den handrug voor, des te meer daarentegen bij lijders aan hysterie. Bij dezen kan men onmogelijk de contractuur opheffen; wanneer men aan de vingers trekt, klagen zij over heftige pijn. Een lichte narkose doet dadelijk alle spanning verdwijnen; na het ontwaken komt de oude toestand terug, totdat om de een of andere reden de spasmus verdwijnt.

Verder is atypisch in dit geval, dat, nadat de ettering geheel opgehouden was, de vingers, die niet eens de plaats der ontsteking waren, nog gezwollen waren en breede groote klaviertoetsen nabootsten. Dit kan toch moeilijk een ontstekings-oedeem zijn; het is iets heel vreemds en wanneer zulke zaken niet goed verklaarbaar zijn, moet men in de eerste plaats nagaan, of er ook een artefakt is. Men denke bijv. aan de langdurige oedemen door slaan veroorzaakt, de klopoedemen. Op de

meest wonderlijke methodes geschieden de mutilaties. Bij een mijner patiënten genas een ongeneeselijke, sinds jaren bestaande conjunctivitis in enkele dagen, nadat ontdekt was, dat zij 's avonds een stukje kurk onder het ooglid schoof.

Het is niet mijn doel tegen Lourdes te velde te trekken. Wij moeten blijde zijn, dat er een oord in de wereld is, waar zoovele genezingen tot stand komen, waar zoovele invaliden hun krukken konden achterlaten. Maar daar HOFFMAN het klinische geval aan ons mededeelt, kan het nut hebben de zaak ook eens van een ander standpunt te bezien. „Du choc des opinions jaillit la vérité”. En de waarheid te benaderen is toch ons aller streven.

Ik vergat nog mede te deelen, dat de ervaring, die mijn patiënt in de aard-beziekwekerij opdeed, mij wel verheugde doch niet verbaasde, omdat collega COENEN na een neurologisch onderzoek, dat verricht werd onmiddellijk, nadat de verlamming vastgesteld was, de uitspraak deed, dat het een functioneele verlamming was.

Haarlem, 24 September 1924

C. W. J. WESTERMAN.

TROPISCHE SPRUW EN PERNICIEUSE ANAEMIE.

In het artikel onder bovengenoemden titel van de hand van VAN DER SCHEER, verschenen in No. 12 van dit *Tijdschrift*, is deze zoo vriendelijk mijn naam te noemen in verband met de deficientie-hypothese. Het zij mij vergund op een kleine onnauwkeurigheid in dit artikel te wijzen, die toch volgens mijn meening van gewicht is. VAN DER SCHEER zegt op bldz. 1480, dat ik de hypothese voorai grondvestte op de resultaten, die ik verkreeg door een behandeling met passende diëten bij *lichte gevallen*. Ik wil de aandacht erop vestigen, dat ik herhaaldelijk betoogd heb, dat met deze diëten genezing wordt verkregen in *nagenoeg alle gevallen, ook bij de allerzwaarste*.

's-Gravenhage, 25 September 1924.

C. ELDERS.

ZIJN INFLUDO, BIODORON EN SCLERON KWAKZALVERS MIDDELEN?

Het Rijksinstituut voor pharmacologisch onderzoek te Leiden in zijn *Mededeelingen* no. 7, noemt op grond van scheikundig onderzoek van infludo, biodoron en scleron, deze praeparaten kwakzalversmiddelen. Het zij mij veroorloofd hier tegen op te merken:

1. Betreffende het onderzoek van infludo: Het instituut gebruikte volgens opgave 5 cM³ infludo; deze bevatten volgens berekening 0.041 mgr. phosphor. Gebruikte het Instituut een methode, waarmee een zóó geringe hoeveelheid phosphor aan te toonen is? Bij de bewerking, gekozen door het Instituut, verdampt de vrije phosphor bij de destillatie. Het is mogelijk bij gebruik van ongeveer 50 cM³ infludo den phosphor aan te toonen: *a.* bij versche praeparaten in het destillaat; *b.* bij oude praeparaten in het residu (Ph. oxyde); oxydatie met chloorwater, aantoonen met molybdeen-zuur-ammonium en salpeterzuur. Over nadere methodiek geef ik gaarne inlichtingen.

2. Betreffende biodoron: Dat „de aanduiding kiezelzuur-zwavel-ijzer-paeparaat een anderen indruk geeft, dan met de werkelijkheid overeenkomt”, is een kwestie van opvatting; de bewering, dat het zeker geen middel tegen migraine is, mist de zekerheid van de klinische proefneming; de reclame van den fabrikant is gegrond op een casuïstiek van ruim twee honderd gevallen van de klinisch therapeutische instituten te Stuttgart en Arlesheim.

3. Betreffende scleron: Volgens den fabrikant is het een sterk verdund loodpraeparaat (literatuur sinds ruim een jaar verkrijgbaar bij het filiaal te Amsterdam). Het praeparaat is hetzelfde als sclerodoron — in den handel gebracht door het klinisch therapeutisch instituut te Stuttgart — waarvan in October 1922 is opgegeven: Loodgehalte 10⁻¹³ pCt..

Door de analyse van het Instituut voor pharmacologisch onderzoek acht ik de benaming kwakzalversmiddelen niet gemotiveerd.

's-Gravenhage, 24 September 1924.

R. VAN HOUTEN, arts.